

LEEUVENDEEL

Wijkkrant van Wijkvereniging Leeuwendaal | Uitgave: Herfst 2021

Huizen met een naam 🦁 Kunst in de wijk 🦁 Fietstocht door 12 provincies
Het Leeuwenkoor zoekt nieuwe leden! 🦁 Hansken, symbool van Rijswijk
Nieuw in de wijk 🦁 Moord in 't molentje 🦁 Column: September

In dit nummer:

Agenda van activiteiten van Wijkvereniging Leeuwendaal	5
Huizen met een naam - What's in a name	10
Kunst in de wijk - Corry en André van den Bos	12
Frans fietste binnen 24 uur door alle 12 provincies	16
Het Leeuwenkoor zoekt nieuwe leden!	18
Hond in de wijk: Kees	16
Hansken, symbool van Rijswijk	20
Taalmaatje worden?	23
Zomer in de wijk	24
Nieuw in de wijk	25
Moord in 't molentje	27
Column: September	31

Colofon

Leeuwendeel is het communicatiemiddel van de wijkvereniging Leeuwendaal

Bestuur Wijkvereniging Leeuwendaal:

Wilgert Opraus, voorzitter, tel. 06 10 97 16 34
Toon Buddingh, penningmeester, e-mail:
penningmeester@wijkvereniging-leeuwendaal.nl,
tel. 06 51 33 26 38
Paul Koeslag, algemeen lid/communicatie
Karin Brogtrop, secretaris
Anja Verlaan, lid

Contactgegevens:

Internet: www.wijkvereniging-leeuwendaal.nl
E-mail: info@wijkvereniging-leeuwendaal.nl
Facebook: www.facebook.com/wijkverenigingleeuwendaal

Redactie Wijkkrant:

Redactie: Barbara Schilperoort, Erika Priebee,
Nora Groot, Yvonne Muilwijk
Eindredactie: Marissa Koopmans
E-mail: wijkkrantleeuwendaal@gmail.com

Vormgeving, realisatie en drukwerk:

Phytalis
Geestbrugkade 35, 2281 CX Rijswijk
(070) 320 61 57
Internet: www.phytalis.nl
E-mail: info@phytalis.nl

Versijning, Oplage & Verspreiding:

Frequentie: 4 keer per jaar
Oplage: 1.200 stuks
Verspreiding: alle adressen in wijk Leeuwendaal
(Rijswijk ZH) en direct betrokkenen

Beste wijkgenoten,

*Ter goeder ure toon de klare morgenstraal,
een voorbo' van de zon, mij het oude Leeuwendaal.*

Voordat jullie je verbazen over mijn nieuwe schrijfstijl; Bovenstaande tekst is niet van mij. Het zijn de openingszinnen van het toneelstuk "Leeuwendalers" uit 1647 van niemand minder dan Joost van den Vondel. De oude meester noemde het zelf een stuk "zonder gal, zonder erghwaen, zonder het allerminste neveltje waaruit honighbyen niet dan honigh en nekter zullen kunnen zuigen". Er is weinig veranderd sinds 1647...

Ik kende het toneelstuk ook niet, tot de wijkvereniging werd getipt door wijkbewoners die de tekst bij toeval ontdekten. Zij hebben het initiatief hebben genomen om de twee openingszinnen op een woning in de Frederiklaan aan te brengen. Leuk toch? Als wijkvereniging hebben we een financiële bijdrage gedaan. Daarnaast zal er een feestelijke onthulling komen. Dat zijn leuke initiatieven waar we als wijkvereniging graag bij helpen. Tip ons dus via info@wijkvereniging-leeuwendaal.nl als er nog meer ideeën zijn. Samen zorgen we voor nog meer nieuwe zonnestrallen in het oude Leeuwendaal.

Wilger Opraus - Voorzitter Wijkvereniging Leeuwendaal

Uit de redactie

Hallo, wij komen collecteren voor het KWF. Hm, beetje afgezaagd. Hallo, wij vragen aandacht voor het KWF – houdt bus omhoog. Okee, leuk. Maar misschien is deze beter: Hallo, wij vragen aandacht en collecteren voor het KWF. Okee, doen we die.

Mijn 17 jarige dochter Jasmijn en ik collecteren al jaren samen in onze wijk. Nuttig en gezellig tegelijk. Soms moeten we ons lachen inhouden en onze geheimtaal (don't ask) afbreken als er open gedaan wordt. 'Hallo, en we hebben tegenwoordig ook een QR-code.'

Dat vinden wij overigens heel handig, je kunt dan met je mobiele telefoon doneren. Als we het vergeten te vermelden en iemand komt na lang zoeken terug naar de voordeur met de boodschap: sorry, ik heb echt geen kleingeld in huis, hebben wij het hart niet om alsnog te zeggen: maar we hebben ook een QR-code hoor!

Collecteren is een beetje ouderwets inmiddels. Maar in onze wijk kan het nog wel vind ik. Je komt bekenden tegen en kijkt in allerlei mooie betegelde halletjes naar binnen. Het aantal honden dat aanslaat is overigens opvallend (en dan zijn wij dit keer niet eens bij teckel Kees aan de deur geweest, zie pagina 19).

Marissa Koopmans - Eindredacteur Leeuwendeel

Mi Ati

Hendrika Johannes

Praktijk voor reflexzonetherapie, acupunctuur,
westerse kruidengeneeskunde en zhineng qigong.

*Ondersteuning in welzijn vanuit aandacht,
afstemming en verbondenheid*

Verzamelgebouw "De Compagnie"
Geestbrugkade 35, 2281CX, Rijswijk
www.miatl.nl 06-27481080 lid LVNT

Chez Michelle

pure, natural & personal skincare

U bent bij mij welkom voor natuurzuivere
huidverzorging & behandelingen waarbij
aandacht, kwaliteit en een persoonlijke
benadering voorop staan.

- **Behandelingen en producten van Dr. Hauschka Cosmetics**
- **Ook voor advies en aanschaf producten**
- **Scholieren en studenten 10% korting**

Frederiklaan 35
2281 XM Rijswijk

T 06 - 25053569
E info@chez-michelle.nl

W www.chez-michelle.nl
F [ChezMicheleSkincare](https://www.facebook.com/ChezMichelleSkincare)

Activiteiten in Leeuwendaal

Iedere eerste woensdag van de maand: Koffie drinken in Amicitia

Gezellig koffie drinken met buurtgenoten. Voor iedereen toegankelijk.
Vanaf 10:30 in sociëteit Amicitia, oranjelaan 39.

Koffie in de Leeuwendaalkerk: elke dinsdag van 10:00 - 12:00 uur

Heb je zin in gezelligheid of behoefte aan een luisterend oor? Kom langs voor een kop koffie of thee, een goed gesprek of een gezellig spelletje Scrabble.

Zondag 10 oktober: Leeuwendaalrun

Hardloophwedstrijd met verschillende afstanden: kids-run voor de kleintjes, rondje van 1 km door de wijk. Daarna start van de 10 km en 5 km. De route loopt langs de Vliet en door het Elsenburgerbos. Kom de lopers aanmoedigen bij de start en finish in de speeltuin aan de Mauritslaan. Daar is muziek en na afloop een kleine borrel.

Maandag 11 oktober: Sint Maarten

De wijkvereniging schenkt warme chocolademelk en glühwein naast de speeltuin in de Mauritslaan.

CONTACTPERSONEN IN DE WIJK

Leeuwenkoor:	Annelies Stumpel, astumpel@planet.nl
Kunst ter plekke:	Frans Werter, kunstterplekke@gmail.com
Oranjecomité:	info@ocleeuwendaal.nl
Straatspeeldag:	buitenspeeldagleeuwendaal@gmail.com
Leeuwendaal Duurzaam en Groen:	info@barbaraschilperoortteksten.nl
Veegrooster speeltuin Mauritslaan:	Veegrooster.mauritslaan@gmail.com
BVG De Compagnie:	info@bvgdecompagnie.nl

Mist u nog iets? Laat het ons weten!

Drie jaar lang hebben we erop moeten wachten: eindelijk weer een Leeuwendaal zomerborrel onder de kastanjeboom. Zoals altijd op de laatste zaterdag van de schoolvakantie. Twee jaar terug was het slecht weer. Vorig jaar stond Corona het niet toe. Nu mochten we weer! Misschien lag het aan mij, maar ik had het gevoel dat iedereen er echt weer even aan toe was. Ik schat in dat er honderd mensen waren.

In deze nieuwe rubriek vertelt het bestuur van de wijkvereniging over zaken die spelen in de wijk.

Onze wijkwethouder en wijkcoördinator waren er ook. Ik hoorde hoe lokale politieke onderwerpen voorbijkwamen zoals hoogwaardige OV-verbindingen, doorstroom van verkeer, ondergrondse vuilcontainers en de regels omtrent het toestaan van verkamering van panden. Maar ook: "zeg, ken ik jou niet van de sportschool?", of: "je haar zit weer een stuk beter dan tijdens de lockdown". Natuurlijk hebben we even stilgestaan bij een paar mensen die

Toon Buddingh wordt bedankt voor zijn functie als penningmeester namens de wijkvereniging.

het verdienen om in het zonnetje te worden gezet, zoals je ziet op de foto's. Het was weer een fijn weerzien met buurtgenoten. En ook een kans tot kennismaking met nieuwe bewoners. Die wilden bijvoorbeeld graag weten hoe dit gratis kon zijn? Nou, als wijkvereniging krijgen we subsidie, dus kunnen we allerlei activiteiten ondersteunen. Meerdere mensen wilden voortaan graag meehelpen, daar zijn we altijd blij mee. Want uit eigen ervaring weten

we dat het hartstikke leuk is om te doen. Hou de activiteitenkalender in dit krantje dus in de gaten. Of vind ons op facebook, instagram en de website. En schrijf sowieso de laatste zaterdag van de zomervakantie alvast in de agenda: Ontwakend uit je vakantiedroom, ga je zomerborrelen onder de kastanjeboom.

Namens het wijkbestuur,
Wilgert Opraus

Yvonne Muilwijk wordt bedankt voor haar werk voor de wijkkrant.

Onze koffiebonen verdienen de mooiste koffiemachine

de Vries | elektro

SINDS 1930

BEELD • GELUID • WITGOED

UW SPECIALIST IN JURA VOLAUTOMATISCHE KOFFIEMACHINES.
NIEUWE EN PRE-OWNED MODELLEN

Emmastraat 10 - Rijswijk - T. 070 390 05 05 - info@devrieselektro.nl - www.devrieselektro.nl

Financieel gezond worden en/of blijven?

- financiële planning
- risicobeheer
- echtscheidingsbemiddeling
- hypotheken
- pensioenen
- verzekeringen

Ons team helpt u graag

lancyr+
Adviesgroep Rijswijk
Verzekeringen & Financieel Advies

Nijverheidsstraat 112 • 2288 BB Rijswijk • 070 390 72 35 • info@lancyrrijswijk.nl

KORTELAND
AUTO'S

- * in- & verkoop
- * onderhoud & reparatie
- * apk
- * schadeherstel
- * aircoservice

Korteland Auto's en Onderdelen BV
Oranjelaan 42 - 2281 GE Rijswijk - 070 390 29 00
www.kortelandautos.nl - info@kortelandautos.nl

Huizen met een naam - What's in a name

In de Leeuwendaallaan vind je veel huizen met een naam. Het huis op nummer 54 heette vroeger 'Lydia' maar nu staan op de zwarte marmeren plaat de letters: IFJAT. Die staan voor de voorletters van de kinderen van de familie Laus. Zo werden Ineke, Frits, Jos, Annemarie en Tilly onsterfelijk op de marmeren plaat boven de deur.

Op nummer 56 hangt een tegeltableau met de naam 'Hollandia'. Daar woonde Loek Bouwmeester, telg uit de toneelspelersfamilie. Hij was in de dertiger jaren van de vorige eeuw directeur van het Scalatheater, dat helaas is afgebrand. Hij veranderde de oorspronkelijke naam in 'Joy-Carla', naar zijn dochter en kleindochter. Nieuwe bewoners hebben de naam 'Hollandia' weer terug gebracht en deze prijkt in volle glorie op de gevel.

Op nummer 58 zie je een tegeltableau met de naam 'Gelria', wat het ook moge betekenen. Wel is bekend dat daar de bekende schilder Piet de Regt (1877 - 1960) heeft gewoond. Veel plekjes in Rijswijk zijn door hem in de stijl van de Haagse School vastgelegd. In museum Rijswijk is werk van hem te bewonderen.

In de Leeuwendaallaan vind je ook een aantal huizenamen die niet helemaal te traceren zijn. De huidige bewoners weten het vaak ook niet. Op nummer 46 'Wilhelmina'; misschien vernoemd naar de toenmalige koningin? Op nummer 50 'Maria', op nummer 60 'Nelly' en op nummer 62 'Sophia'.

Ook in de Oranjelaan komen mooie versieringen en tegeltableaus voor. Op nummer 1 een pand uit 1904, waarbij de in natuursteen uitgevoerde uilen als hoekstenen dienst

doen. Daartussen prachtige tegeltableaus in de kleuren groen, geel en wit.

Een bijzondere stijl hebben de huizen nummer 112 tot 118. Opvallend zijn de vier Barokke ramen die de vorm van cartouches hebben, waardoor het venster een schilderij lijkt. Deze vier herenhuizen zijn ge-

bouwd door architect Th. H. Baard in 1907 en 1908. De nummering was toen anders; nummer 114 was vroeger nummer 72. Leuk detail: op oude foto's is nog heel vaag de naam: Marga te zien. De familie Brok die het huis betrokken hadden een dochter die Marga heette. De deurpartij is veranderd en het huis is wit geverfd. Marga is er nog maar haar naam op de gevel is verdwenen.

Nora Groot

Corrie en André van den Bos:

een huis van makers en kijkers

Spinnen, weven, tapijten knopen, borduren, houtbewerken. Het gebeurde allemaal in de huizen waar Corrie Zevenbergen en André van den Bos opgroeiden. 'Vóór het avondeten mochten we geen boek lezen. Dan was je lui.' Zo erfden ze hun bezige handen van ouders en grootouders – het gezin waar Corrie opgroeide woonde lang in bij haar grootvader die een timmermans-werkplaats had. 'Ik hielp bijvoorbeeld mee met het afwegen van spijkers.'

In de rubriek Kunst in de Wijk laat Leeuwendaal Leeuwendalers kennismaken met hun vele kunstzinnige wijkbewoners.

Zelf volgde ze een opleiding bloemschikken, doorliep de modevakschool. En besteedde zomervakanties aan cursussen pottenbakken. Recent rondde ze een opleiding keramiek af. Een docent wist de lastige Mavo-puberté van André te triggeren met fotografie. 'Dát was wat ik wilde. Op zolder richtte ik mijn eigen donkere kamer in. Liep een krantenwijk om mijn eerste echte eigen camera te kopen. Ik zie nóg voor me hoe ik dat geld op de toonbank neertelde. 649 gulden voor een Olympus. Die zorgvuldig bij elkaar gespaarde guldens was ik in één keer kwijt.'

Groothoeklens en aquarelleerdoos

'Tijdens kampeervakanties met onze opgroeiende jongens, ging jóuw nieuwe groothoeklens mee. En mijn aquarelleerdoos of houtsnijwerk-set. En wanneer we ergens buitenaf wandelen, loop ik biezen te vlechten.' Corrie bekijkt haar handen. 'Die moeten gewoon altijd wat te doen hebben.'

En André is voortdurend bezig op te zuigen wat hij ziet. 'Tegelijkertijd ben ik altijd aan het selecteren, wat de moeite waard is om nader te bekijken. Om vast te leggen. Weet je, vroeger gebruikten we fotorolletjes. Je kon het je gewoon niet permitteren om

lukraak alles wat je zag te fotograferen. Dat werd veel te duur. Ik kijk fotografisch. Ik kader. Ik zie meteen of iets overkomt, niet te druk of te rommelig is. Selectief zijn staat haaks op de huidige manier van foto's maken. Ik leer mijn studenten aan de academies waar ik lesgeef hoe ze anders, beter moeten kijken. En ik breng ze de nodige vaktechnische kennis bij. Die ontbreekt hoogenaamd bij de huidige generatie.'

Tot in de finesses

Iets goed bekijken, tot je laten doordringen. Hij leert het ook hun jongens. Door tijdens een wandeling stil te houden en daarna goed om zich heen te kijken, om hun omgeving zó tot in de finesses tot zich te laten doordringen dat ze het beeld weer kunnen oproepen wanneer ze later weer thuis zijn. Of de volgende dag, een week later. 'Ik

deed het ook toen ik nog als beroepsfotograaf werkte. De sfeer van een gebeurtenis zo vastleggen dat wie erbij was die weer kan navoelen bij het bekijken van de foto. Al is het een jaar daarna. Een foto mag van mij pas aan de muur hangen, wanneer ik ernaar blijf kijken, pas dan is hij goed.'

Hij ziet altijd beeld. Haar werk begint ermee dat ze iets voor zich ziet. Daarna bekijkt ze met welk materiaal ze haar idee het beste kan realiseren. Hout, stof, steen, klei. 'En ik word er erg blij van wanneer mensen iets graag willen hebben.'

Dit is een huis van mensen die altijd iets zien en altijd iets willen maken.

Barbara Schilperoort

Bij Werker Notariaat zijn wij gespecialiseerd in familie- en erfrecht.

U kunt bij ons terecht voor:

- ▶ levenstestamenten
- ▶ testamenten
- ▶ huwelijks- of partnerschapsvoorwaarden
- ▶ samenlevingsovereenkomsten
- ▶ schenkingen
- ▶ verklaringen van erfrecht en/of executele
- ▶ advies en hulp bij de afwikkeling van een nalatenschap

Ook zijn wij gespecialiseerd in ondernemingsrecht gericht op het MKB.

Daarnaast kunt u voor onroerend goed transacties, zoals de overdracht van een woning of het vestigen van een hypotheek, bij ons terecht.

Meer informatie over onze dienstverlening, ons kantoor en team vindt u op onze website www.werkernotariaat.nl.

Voor vragen zijn wij telefonisch bereikbaar op 070 219 78 78.

**WERKER
NOTARIAAT**

Maanweg 174
2516 AB Den Haag

070 219 78 78
info@werkernotariaat.nl
www.werkernotariaat.nl

Met plezier Engels of Duits leren?

Dat kan!

Lessen op maat, voor kinderen of volwassenen,
Individueel of in kleine groepjes,
Onder leiding van een ervaren en enthousiaste juf.

Ruth Sprecher

Regentesselaan 71, Rijswijk

070-3954705 / ruth@regent.nl

Emotionele ontspanning, innerlijke rust, verbinding

Inner Smile Yoga&Shiatsu

Bedrijfsverzamelgebouw 'De Compagnie'
Geestbrugkade 35
2281 CX Rijswijk

Mob.: 06 24616808

Email: saskiapinna@innersmile-voorborg.nl

www.innersmile-voorborg.nl

Saskia Pinna - Van Oyen

- ♥ Shiatsu massage & therapie
- ♥ Do-In Yoga
- ♥ Kinderyoga therapie
- ♥ Ouder & Kind Yoga
- ♥ Ouder & Tiener Yoga

Frans fietste binnen 24 uur door alle 12 provincies

Binnen één etmaal langs alle provincies fietsen: een dit jaar voor de laatste keer georganiseerd evenement, de kortste route door alle provincies van Nederland. Deze route vertrekt vanuit Nijmegen en eindigt in Leek.

Op 10 juli klokslag 00.00 uur begonnen we in Nijmegen aan onze tocht door een maanloos Nederland: 4 groepen van elk 8 fietsers. In de laatste groep gestart, kwam ik er al snel achter dat de navigatie op mijn fietscomputer niet werkte. Dan maar de rode achterlichten voor mij volgen en hopen dat ze een aangenaam tempo fietsen. Al koersend en keuvelend ging de rit voorspoedig van Gelderland in de richting van het Limburgse Molenhoek. Nu vele kilometers door Brabant in de richting van Zeeland.

Helaas na 89 kilometer, om drie uur 's nachts, kreeg ik een lekke band. En helaas bleek toen dat de hechte band in de groep dun was, waardoor ik alleen achterbleef op het Halve Zolenpad net buiten Waalwijk. Met het licht van mijn mobiele telefoon tussen mijn tanden geklemd een nieuwe binnenband om mijn velg gelegd. Vol overtuiging

de groep in te halen sprong ik op het zadel. Een luidde knal volgde: band weer lek. Na zorgvuldige inspectie van mijn wiel bleek het velglint stuk te zijn. Een nieuwe band erop leggen was zinloos. Gelukkig was het tijdslot van de coronabeperkingen eraf en was er voldoende olijke uitgaansjeugd op de fiets huiswaarts, die allemaal vrolijk riepen "lukt het meneer?". Eén van hen stopte gelukkig en is naar huis gefietst om Duct Tape te halen waarmee ik het velglint kon vervangen. Trots op zijn daad droeg hij mijn kapotte binnenband als sjerp over zijn borst en fietste vrolijk huiswaarts nog naroevend "mijn vader zal trots op mij zijn als ik hem dit morgen vertel, hij is ook een wielrenner meneer".

Maar daar stond 'meneer' in het donker zonder navigatie op het Halve Zolenpad. En zonder leesbril was het door de organisatie

aangeboden kaartmateriaal voor mij niet leesbaar.

Gelukkig boden ook hier de nachtelijke kroegbezoekers uitkomst en lazen voor mij het volgende knooppunt voor, waarna Google maps de rest deed. Van kroegtijger naar kroegtijger de zonsopgang tegemoet. Verder richting Zeeland, langs eenzame huizen met gesloten rolluiken. De route gaat verder via Dordrecht naar Vianen, typisch Hollands landschap om even van te genieten, en langs de Oude Gracht dwars door Utrecht, eindelijk weer wat mensen om me heen. Via Utrecht richting Hilversum om daarna de polder in te duiken richting

Almere. Kilometers lang rechtdoor richting Emmeloord, maar liefst 70 kilometer kaarsrechte wegen. Eerst genietend van de ruimte, daarna, naar mijn voorwiel starend, hopen op een bocht. Vanaf Emmeloord nog 141km via Kuinre (Overijssel), Wolvega en een eenzame woning in Een-West, Drenthe. Op naar de eindbestemming Leek in de provincie Groningen.

Wat een dag, na alle omzwervingen uiteindelijk 463 kilometer op de teller, en twaalf provincies bezocht!

Frans van Hooijdonk

Het Leeuwenkoor zoekt nieuwe leden!

Na maanden pauze door de corona-maatregelen gaat Het Leeuwenkoor weer aan de slag en wel op donderdag 9 september.

Het is een start met veel nieuw repertoire (4-stemmig, licht klassiek en wat moderner), zodat iedereen die zich in september bij dit gezellige koor wil aansluiten meteen goed mee kan komen. Iedereen is welkom, ervaring of noten lezen is geen vereiste.

Het Leeuwenkoor zingt op donderdagavond onder de professionele en enthousiaste leiding van David van Lith van 19:45 tot 22:00 uur in De Compagnie, Geestbrugkade 32, 2281 CX Rijswijk.

Wil je een keertje komen luisteren of meezingen, neem dan contact op met:

Annelies Stumpel: 0618726446 of Saskia Brand: 0613551968

U hoeft de eerste 2 maanden geen contributie te betalen.

Meer informatie vind je op:
www.leeuwenkoor.nl

Kees

Mijn eerste kennismaking met teckel Kees was op de stoep voor mijn huis waar ik met Maayke, zijn baasje, een afspraak voor dit interview wilde maken. Kees ging demonstratief languit op de stoep liggen en je hoorde hem denken: ik wacht wel tot jullie uitgesproken zijn!

Bij de familie was niet eerder een hond in huis geweest. De twee zoons Bo en Noa wilden dat heel graag. Zij konden de hond, die niet te klein mocht zijn, wel in de middag-pauze van hun school uitlaten...

De ouders zwichtten, zeker na een tip van een vriendin die een nest met 6 puppy's in België wist. Het was een sprong in het diepe, maar het was liefde op het eerste gezicht. Ze vielen voor een puppy die spontaan de naam Kees kreeg.

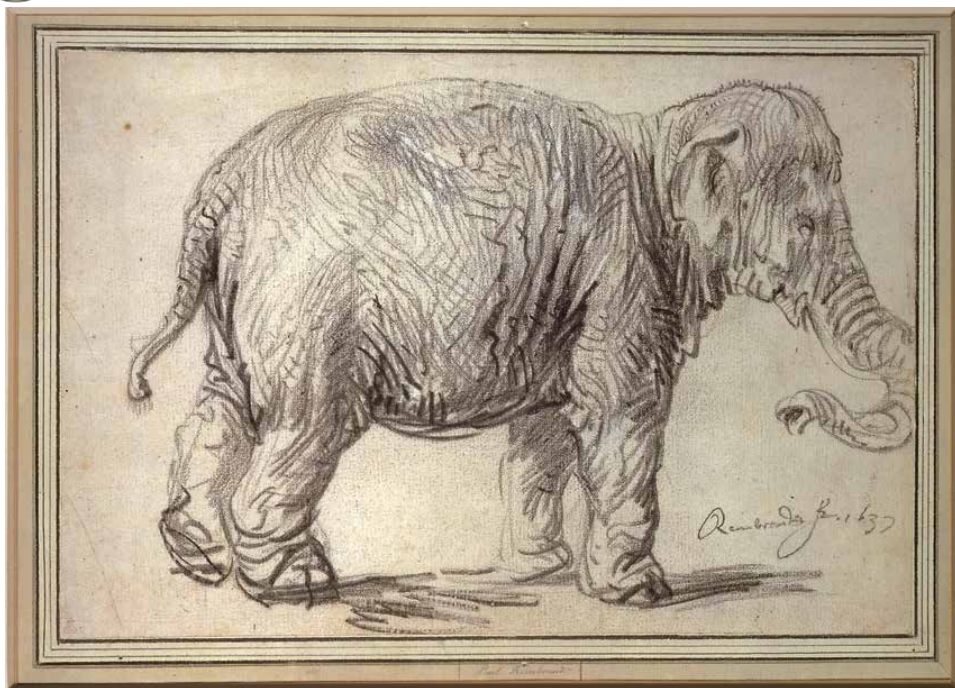
Als verrassing kwam Kees, 12 weken oud, met Kerst uit een grote doos met strik. Hij werd met open armen ontvangen en dat hij eigenlijk klein was, bleek geen enkel probleem voor de jongens. Kees ging op een puppy-cursus maar slaagde niet.

Kees is een langharige teckel in de kleuren 'black & tan'. Hij voelt zich een grote hond maar heeft een klein lijfje. Hij knuffelt graag met Maayke en voelt zich dan een baby. Hij haat water; ooit moest hij in het sop, ontsnapte en rende met al dat sop door de kamer.

Hij kan veel kabaal maken zo klein als hij is. Dat weten bewoners van de Mariannelaan want als hij op de fiets met zijn baasje naar het veldje gaat om achter een tennisbal aan te rennen, blaft hij vanaf de Regentesse-laan. Hij is dan door het dulle heen...

De familie is heel blij met hun teckel die in oktober 4 jaar wordt. Zij kwamen tot de ontdekking dat er wel 8 teckels in de wijk wonen. Misschien kan er ooit een gezellige teckel-dag georganiseerd worden?

Nora Groot

Hansken, symbool van Rijswijk

Niemand kan het zijn ontaan: het nieuwe bankje rond de boom naast de Oude Kerk. De zes olifanten die het bankje dragen verwijzen naar Hansken, de olifant die in de 17e eeuw in Rijswijk verbleef.

Olifant Hansken, geboren in Ceylon, kwam in 1634 in Rijswijk terecht. Vanuit Batavia werd zij naar Nederland verscheept. Waarschijnlijk was de olifant een geschenk van de koning van Kandy aan de Hollanders in Batavia. Stadhouders Frederik Hendrik, die woonde in Huis ter Nieuburch, bracht haar onder in de stallen van zijn paleis. Vlak bij de plek waar nu het Hansken-bankje staat. Hansken trok veel bekijks. Met een collectebus werd geld aan de bezoekers gevraagd. De opbrengst

kwam ten goede aan de armen in de regio.

De olifant bleef niet lang bij Frederik Hendrik. In 1636 kocht Cornelis van Groenevelt Hansken voor 20.000 gulden nadat zij meermalen van eigenaar was veranderd. Een vermogen, maar door Hansken te laten optreden kon Van Groenevelt zijn investering terugverdienen. Hij leerde haar 36 kunstjes, van dansen tot schieten met een geweer. Bijna 20 jaar lang trokken ze door Europa.

Omdat een olifant zo uitsonderlijk was in die tijd, werd Hansken vastgelegd in prenten, in muurschilderingen en op tegeltjes. En men schreef er over. Via reclameplaten, brieven, kronieken en andere literatuur is bekend waar er voorstellingen waren. Hansken was beroemd, ze trad zelfs op voor de Habsburgse vorst. Amsterdam was een van de eerste plaatsen waar ze haar kunsten vertoonde. Rembrandt heeft haar toen, in 1637, getekend. Het is de vroegste tekening die van Hansken bekend is. Ook in zijn latere werk komt Hansken voor. Europese kunstenaars als Herman Saftleven en Stefano Della Bella hebben Hansken afgebeeld ter herinnering aan haar bezoek. En Vondel schreef in zijn Gijsbrecht van Aemstel over de kunsten van een olifant. Waarschijnlijk verwees hij naar Hansken die toen in Amsterdam was.

Na jarenlange optredens overleed Hansken in 1655 in Florence. Ze werd 25 jaar. Stefano della Bella maakte indrukwekkende tekeningen van de overleden olifant. Hansken's skelet werd opgekocht door de groothertog van Toscane. Het skelet wordt tegenwoordig bewaard in het natuurhistorisch museum in

Florence. Imposant is de schedel, die onlangs nog werd tentoongesteld in het Rembrandthuis.

Met het bankje naast de Oude Kerk heeft Hansken een monument gekregen. Het idee en het ontwerp zijn afkomstig van Elisabeth Rijkels-Visser van ontwerp-bureau Piet Design. Elisabeth werd ooit geraakt door Rembrandt's tekening in Museum Rijswijk. Het verhaal van Hansken liet haar niet meer los.

Ze vond dat ze er iets mee moest doen en schreef een manifest voor de gemeente Rijswijk. Het ontwerp had ze al lang in haar hoofd. Een zeshoekig bankje met olifanten als staanders en met een extra verdieping zodat het veilig voor kinderen zou zijn. Het idee werd gesteund door de winkeliersvereniging van Oud Rijswijk. Letter Z Design uit Rijswijk zorgde voor de realisatie. Nu het bankje in gebruik is, zie je dat Hansken meer onder de Rijswijkers is gaan leven. Ze is een symbool van Rijswijk.

Elisabeth had de neiging om te gaan kijken of het bankje netjes bleef. 'Het is toch alsof je eigen kind buiten staat'. Hansken had ook een standbeeld kunnen krijgen, maar dat past niet bij wat Elisabeth drijft. Mensen moeten gebruik kunnen maken van haar werk. Ze wil de geschiedenis toegankelijk maken. In het andere werk van Piet Design zie je dat duidelijk terug. Van de Delftsblauwe tulpenvaas tot de bouwplaten waarmee je Rembrandt's Nachtwacht kunt nabouwen. Zoals ze zelf op www.pietdesign.com schrijft, hoopt Elisabeth dat haar ontwerpen bijdragen aan meer kennis over ons cultureel verleden. Informatie over de geschiedenis van Hansken is te vinden op www.elephanthansken.com.

Annemiek van der Zande

Agenda aanschuiftafel oktober:
1/10, 8/10, 15/10, 22/10 en 29/10

50,- All-in-arrangement met 4 gangen, 4 wijnen en koffie met lekkers na.

Zondag middag wijn proeverijen:

19 september "Kelderschatten" met early dinner 75,- p.p.
10 oktober "Spaanse Boutique Winery" met early dinner 75 p.p.
31 oktober benefiet dinner "Ahr Vallei" voor de getroffen wijnboeren
40,- p.p. + donatie

Batelaan Culinaire. Uw huiskamer kok, bij u thuis of op de Haagweg 171 te Rijswijk 2281 AJ

✉ peterbatelaan@kpnmail.nl ☎ +31634003224

**Winkelcentrum
Oud Rijswijk**
Authentiek winkelen voor jong en oud!

KOOP Lokaal

OOK DIGITAAL

"Van harte welkom in onze winkels."

www.winkelcentrumoudrijswijk.nl - volg ons ook op

Taalmaatje Worden?

Stel je voor: Yasmin uit Iran, woont met haar man en dochter van 3 in Rijswijk sinds een jaar of twee. Zo uit Teheran midden in Rijswijk. Ze heeft Nederlandse les, maar ze vindt dat ze niet genoeg vorderingen maakt en wil meer.

Amir uit Jemen heeft enige tijd in een AZC door gebracht. Nu als statushouders een woning gekregen in Rijswijk, herenigd met zijn jonge vrouw die via Soedan naar Nederland is gekomen. Ook hij volgt Nederlandse les, maar die paar uurtjes per week, dat schiet niet op. Ook hij wil zo snel mogelijk aan het werk en verder met zijn leven in Rijswijk.

Via Taalmaatjes ben ik in contact gekomen met Yasmin. In de wekelijkse gesprekken van ongeveer een uur, soms een uurtje online, in de bibliotheek of in een park, kan ik haar verder helpen met de taal. We bespreken ook dagelijkse zaken rondom de Nederlandse cultuur en samenleving of uitleg over het Nederlandse onderwijs. Ondertussen leer ik ook veel van de Iraanse cultuur en het leven daar. Ik vind het zelf erg leuk om in contact te komen met andere culturen en zo voornamelijk statushouders te helpen sneller in te burgeren in de Nederlandse samenleving.

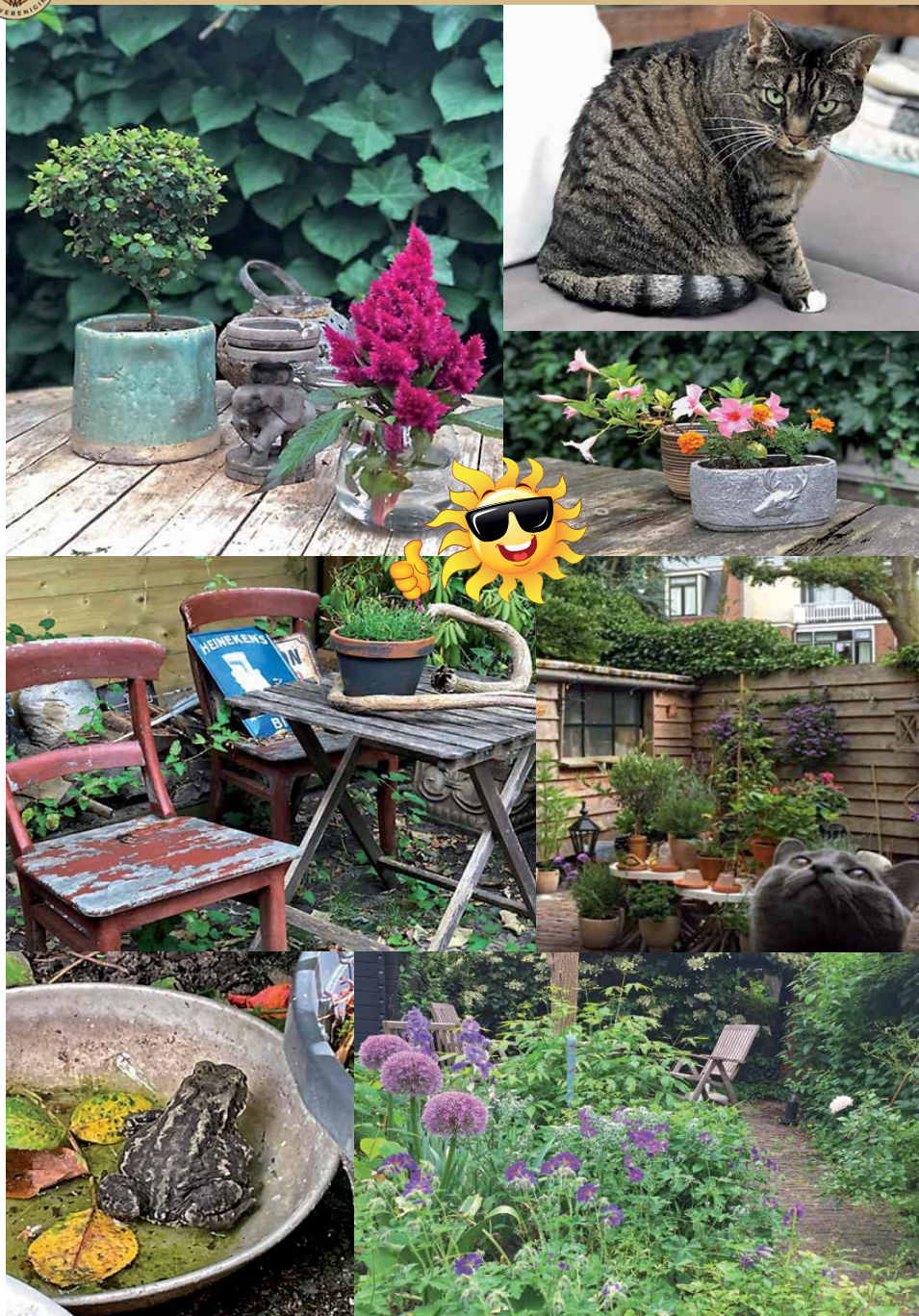
Het kost minimaal een uurtje per week en via taalmaatje kun je materialen en training krijgen. Je hoeft echt geen grammaticaregels te beheersen om mee te doen. Affiniteit met de doelgroep en een goede

beheersing van de Nederlandse taal is voldoende. Als jij net als ik ook wat wil doen om de 40 statushouders die in Rijswijk zijn komen wonen een beetje te helpen met de taal, geef je dan op via:

taalmaatjes@welzijn-rijswijk.nl of bel: 070-7579247.

Marion Nederlof

Merel en Gijs van Malsen wonen sinds juni 2020 met hun dochter Roos in het eerste deel van de Oranjelaan. Deze zomer is Maartje geboren. Ze zijn van de moderne generatie: met een 3D printer is de verbouwing in beeld gebracht, 5 weken vaderschapsverlof voor Gijs en dromen van veel thuis blijven werken.

Merel is Maartje aan het voeden en Gijs heeft dochter Roos van de opvang gehaald. De sfeer is heel ontspannen. Ze hebben net voor corona het huis gekocht en helemaal in oude stijl hersteld met schuifseparatie en bewerkte plafonds. De keuken is doorgebroken en een muur is oranje.

Werk

Merel heeft Internationale betrekkingen gestudeerd in Groningen, Gijs astronomie in Nijmegen. Toen Gijs voor zijn studie 3 weken op een berg in Chili voor ALMA aan een project met telescopen werkte, heeft hij de keuze gemaakt wel iets met de techniek te gaan doen, maar niet persé in de astronomie. Hij werkt nu als Business Agility Coach bij Accenture. Merel coördineert vanuit het ministerie van Economische Zaken & Klimaat (EZK) de Research & Developmentpijler van het Nationaal Groeifonds.

Hobby's

Beiden zijn dol op bordspellen. Gijs speelt regelmatig met vrienden het spel Dungeons and Dragons. Hij heeft met de 3D printer zelf figuren gemaakt. Gijs vindt vooral gedrag en interactie tussen mensen interessant: 'Om mensen mee te krijgen in een spel moet je ze eerst vooral laten winnen.' Merel fijntjes: 'Nou het lukt je ook niet altijd om te winnen hè.' Hij heeft ook een spel gemaakt dat bedoeld is om professionele en persoonlijke vaardigheden te ontwikkelen in onder andere overheidsorganisaties. Merel: 'Ik heb me tijdens mijn zwangerschap schriftelijk verdiept in wijnen. Vrienden kwamen proeven en gaven aan of ze proefden hoe ik dacht dat de wijnen moesten proeven.' Zij speelt ook piano.

Yvonne Mulwijk

Moord in 't molentje'

Eeuwenlang stond er bij de Hoornburg een molen, met in later jaren een uitspanning 't Molentje', ongeveer op de hoek van de Haagweg en de Nassaukade. In het complex was ook een hotel van dubieuze reputatie en een pension gevestigd. In dat gedeelte vond in 1910 een crime passionel plaats, die zoveel mogelijk onder de pet werd gehouden. Kees Hoogenraad schreef over dit 'stilgezwegen drama' in het Jaarboek 2016 van de Historische Vereniging Rijswijk (HVR) een mooi artikel. Helaas overleed hij dit voorjaar, zodat we hem niet om een kortere versie voor Leeuwendael konden vragen.

Uitspanning 't Molentje (ansichtkaart, de pijl geeft het pensiongedeelte aan)

Eén van de pensiongasten was jonkheer Ocker Gevaerts (1884-1945), een Delftse student, die daar regelmatig bezoek ontving van mevrouw Dora Waller, geboren Billyeald. Zij was Engelse, vier jaar ouder dan Gevaerts, getrouwd met een directeur

van Calvé, moeder van een zoontje. Ze maakte er geen geheim van dat ze diverse minnaars had. In 1910 zou de familie naar Amerika verhuizen dat betekende dus het einde van haar relaties, ook die met de jonge edelman. Was ze daardoor letter-

lijk ten einde raad? Per brief verzocht ze Ocker haar van het leven te beroven. De jonkheer kocht een wapen en op 16 april 1910 klonken er in 't Molentje eerst drie schoten, gevolgd door een vierde. Het laatste had Ocker voor zichzelf bedoeld, maar dat mislukte. De hospita trof hem gewond aan, naast het lijk van mevrouw Waller. Daardoor kon er een proces tegen hem volgen. Kees Hoogenraad gaat uitgebreid op de bewijsvoering en de argumentatie in. Uiteindelijk werd Gevaerts tot zes jaar cel veroordeeld, een jaar minder dan de eis. Als verzachtende omstandigheden gold, dat hij zijn moord op 'uitdrukkelijk en ernstig verlangen' van zijn slachtoffer had uitgevoerd.

Maar waarom zo weinig ruchtbaarheid? In kranten verschenen maar kleine berichtjes over de moord en het proces. Een tijdschrift wilde het 'stilzwijgen' respecteren en plaatste alleen een foto van het gebouw. De uitbaters van 't Molentje zullen met de gang van zaken niet blij zijn geweest. Maar mogelijk heeft het stilzwijgen ook te maken met de reputatie van de familie Gevaerts. Vader Paulus, heer van Simonshaven, Biert en Sint-Maartensrecht (1827-1912), was wethouder in Den Haag geweest en had bovendien functies aan het hof bekleed. Hij overleed hoogbejaard in het jaar van het proces tegen zijn oudste zoon. De drie heerlijkheden vererfden op zijn jongere zoons, ook al werd Ocker soms naar zijn vader 'Gevaerts van Simonshaven'

Ocker Gevaerts het gevangenisdossier

genoemd, zoals op bijgaande foto.

Ocker Gevaerts zat zijn straf uit in de gevangenis in Leeuwarden. In 1915 werd hij voorwaardelijk in vrijheid gesteld en een jaar later ontslagen. Hij zal zijn leven over een andere boeg hebben gegooid: hij studeerde rechten, vertrok naar Oost-Indië en werd rechter in Bandoeng. Daar trouwde hij op later leeftijd, een huwelijk dat kinderloos bleef. Hij kwam om in het jappenkamp in Tjimahi, waar hij op het ereveld is begraven.

De molen is in 1922 gesloopt, de uitspanning en de 'plaats delict' verdwenen twintig jaar later bij de verbreding van de Hoornbrug. Alleen de naam van de Molenaar herinnert ons nog aan het verleden. En af en toe een verhaal over een gepassioneerde liefdesdrama...

Ruud Poortier

Eindredacteur Jaarboek HVR

TROTSE BEWONERS VA

Hoogenraad
VERZEKERINGSADVISEURS

verzekeringsadvies bij u om de hoek
100% onafhankelijk en deskundig

070 399 65 60 • HOOGENRAAD-VERZEKERINGSADVISEURS.NL

N HET POSTKANTOOR

HAAGWEG 177 2281 AJ RIJSWIJK

HOOGENRAAD

N V M M A K E L A A R S

MAKELAARS SINDS 1903

070 399 36 34 • HOOGENRAAD.NL

Mag ik uw huidprobleem oplossen?

WWW.SKINAID.NL

oedeem (vochtophoping) - acne of
onzuivere huid - nazorg bij kanker
pigmentvlekken - rode adertjes
littekens - steelwratjes - kaalheid
overbeharing - verouderde huid

September

De eerste kastanjes vallen zomaar voor je voeten, nog half in hun stekelige omhulsel, je peutert ze los, wrijft ze op tot ze nog meer glanzen, stopt ze in je zak. Talismannen voor de komende winter. 's Morgens vroeg, of 's avonds tegen de schemering, hangen nevels boven de Vliet. Het ruikt naar vochtige bospaden. De zon kleurt de bomen van park Effatha in bleekgouden tinten, als op een schilderij van een zeventiende-eeuwse Hollandse meester. September.

In mijn werkkamer thuis vang ik in het voorbijgaan soms de geur op van de boeken die ooit in de kast van mijn schoonvader stonden. Hij was een straffe roker, de lucht van zijn sigaretten hangt nog steeds in zijn boeken, manifesteert zich vooral op dagen dat er veel vocht in de lucht zit. Zoals nu. Soms hangt diezelfde geur ook rond de stoel die in zijn woonkamer stond en na een grondige opknapbeurt bij ons een plek kreeg. Ondanks een grondige opknapbeurt - rug en zittingen zijn opgevuld en overtrokken met nieuwe stof, het hout mooi gepolitoerd – is een zweem van die geur toch in oude vezels achtergebleven. Door die geur, die stoel en die boeken zie ik ook zijn woonkamer voor me. Hoe we aan zijn tafel zaten, met die boeken uit zijn kast voor ons en we luisterden naar zijn verhalen over vroeger. Zodat wij nu, op onze beurt, ons zijn herinneringen herinneren.

In mijn tuin pluk ik de laatste dahlia's, schik ze in een lichtblauwe kan uit het Engelse servies die ik van mijn grootmoeder erfde, zet hem naast haar foto in het zilveren lijstje

in mijn boekenkast. Ik weet nog hoe wij na het overlijden van mijn grootvader viooltjes plukten in haar tuin en in een vaasje naast zijn portret zetten.

In de loop der jaren worden wij schatbewaarders van herinneringen. Van onze eigen herinneringen én van de herinneringen die kleven aan de spullen van degenen die bij ons waren. En nog steeds met ons meelieven. 'Zoals je oude overledenen begroet, die ons volgen in het leven, onzichtbaar achter onze rug, maar zó aanwezig.' Ik las deze regels in "Tot ziens meneer Friant", een boek van de Franse schrijver Philippe Claudel waarin hij herinneringen ophaalt aan zijn grootmoeder, gebruikmakend van taferelen op de schilderijen van Émile Friant.

September stemt altijd wat melancholiek. Weemoedig. Zacht weemoedig noemde ik dit septembergevoel ooit in een schoolopstel met een aantal dichtregels als inspiratiebron. Dat is dubbelop, oordeelde mijn leraar Nederlands. Immers, weemoed is een milde vorm van melancholie.

September. Sommige horecagelegenheden in toeristische Franse stadjes en dorpen sluiten hun deuren, hangen bordjes voor het raam: fermeture annuelle. In de Willemstraat schept Talamini de laatste ijsjes. Het seizoen is voorbij. Chiusura annuale. Chiusura di stagione.

**Barbara
Schilperoort**

GOEDE VOORNEMENS? NU IS HET MENENS!

*Al ideeën voor goede voornemens?
Voor jouw gezondheid is het menens!
Zoek je de beste behandeling?
Wil je een passende training?
Kom vandaag in beweging!*

Op ons
jaarabonnement
7 behandelingen
fysiotherapie
GRATIS

FYSIOPRAKTIJK RIJSWIJK

WWW.FYSIOPRAKTIJKRIJSWIJK.NL
085-0220320 • GEESTBRUGKADE 35, RIJSWIJK